

GİRİŞ

Antidemokratik Yönetim Tarzının Aile Üzerine Etkileri

The Effects Of Antidemocratic Management Style on Family

ÖZET

Bu çalışmadan amaçlanan gerçeklik; aile gibi toplumsal yapının ana unsuru ve yapı taşı olan ve nihayetinde kişilerin kendisini beden ve ruh bütünlüğü adına ilk olarak bulduğu ve iletişime girdiği yapının, devlet ve yönetimi adına nasıl bir etkileşimde olduğudur. Bu etkileşimi anlayabilmek için, aile ve devlet yönetimi arasındaki ilişkiyi, etik ve genel kabul görmüş demokrasi değerlerinden uzaklaşmaya başlanmasıyla beraber ne tür olumsuz evrilmelere sebebiyet verdiğinin neden sonuç ilişkisi içerisinde analizi bağlamındadır. Kısacası, demokrasi olgusunun ihtiva ettiği eşitlik, özgürlük, adalet ve yansımaları adına da ekonomi, eğitim, fırsat eşitliği, kendisini ve inandığı değerleri özgürce ifade edebilme gibi kişilerin ve toplumların olmazsa olmazlarına dokunulduğunda, ailede menfi manada ne tür değişikliklere sebebiyet vermiş olabileceğini anlamaya yöneliktir.

Bu çalışmada demokrasi olgusunu dinamik ve zengin kılan yapısal gerçekliklerin yine demokrasi gerçeğine sığınarak antidemokratik uygulamalara nasıl kapı araladığı anlaşılmasına çalışılacaktır. Ayrıca antidemokratik anlayışa evrilmenin neticesi olarak da, aile gibi toplumun nirengi noktası olan yapıya nasıl ve ne tür zararlar vererek toplumun genlerinde bozulmalara sebebiyet verdiğinin tespit ve tahlilleri yapılmaya çalışılacaktır. Sonuç itibarıyla, yönetsel yozlaşmayla beraber aile yapısında nasıl bir çürümeye sebep verdiğinin farkındalığı ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler : Demokrasi, Antidemokratik Uygulama, Aile, Toplum

ABSTRACT

The reality aimed from this study is the following: how the family, -which is the main element and building block of the social structure, and finally, is the structure in which people find themselves for the first time in the name of body and soul integrity-, interacts with the state and its administration. In order to understand this interaction; It will be determined that what kind of negative evolutions the relational bond between the family and the state administration causes, with the departure from ethical and generally accepted values of democracy, in a cause-effect relationship. In short, it is in terms of determining what kind of negative changes result in the family when the sine qua non of individuals and societies such as the economy, education, equality of opportunity, and the ability to freely express themselves and the values they believe in on behalf of the equality, freedom, justice and reflections of the phenomenon of democracy are damaged.

It will be tried to understand how the structural realities that make the phenomenon of democracy dynamic and rich open the door to antidemocratic practices by taking refuge in the reality of democracy As a result of the anti-democratic evolution, it will be tried to determine and analyze how and what kind of damage it causes to the structure, which is the triangulation point of the society, such as the family, causing deterioration in the genes of the society. As a result, it will be tried to reveal the awareness of how it causes corruption in the family structure together with the administrative corruption

Keywords : Democracy, Antidemocratic Practice, Family, Society

GİRİŞ

Hayatsal varlık döngüsü içerisinde birey, toplum ve örgütlenmeler adına siyasal yapılanmalarda, etik ve genel kabul görmüş yapı taşının demokrasi ve ihtiva ettiği gerçeklikler olduğuna şüphe yoktur. İnsan, varlığını ve yapısal gerçekliğini ancak toplumsal bir işleyiş içerisinde girdiği zaman ortaya koyabilir ve anlayabilir. Birey etki, tepki ve doğru yanlış analizini de ancak toplumun yazılı veya geleneksellikten gelen yazılı olmayan ahlaki, hali ve genel kabul görmüş olan kültürel yaşam tarzıyla bulunduğu ortama adapte edebilmektedir. Böylece içinde bulunduğu toplumsal yapının kültürel yapısının çeşitliliği ile yaşamın farklılığına zenginlik katan bir kazanım doğmuş olur. İşte bu çeşitlilik içerisinde ancak ortak ve bağlayıcı olan ve bütün bir toplumun temel yapısına, inancına ve anlayışıyla tezat içermeyen gerçekliklere olan bağlılıkla ahenk sağlanabilir ki o da ancak demokrasi değerlerinin işletilmesiyle mümkün olabilir. Globalleşen dünyada ortak bir konsensüsün sağlandığı etik ve ahlaki değerler demokrasi gerçeğinde saklıdır.

İnsanın var olmasıyla beraber kazanımını gördüğü veya görmesi gereken eşitlik, kendisini ifade edebilme ve yapısının farkındalığına varabilmek adına özgürce yaşama, yaşam alanı içerisinde adaletle hükmedilme ve çoğunlukçu/çoğulcu realiteye uygunluk adına seçme ve seçilme gibi vazgeçilemez ve devredilemez haklarının toplamını ihtiva eden yapı taşı demokrasidir. Kişi kendisini özgür hissetmiyor, adaletin tecellisini ancak kendisinin gerçekleştirebileceğine inanan bir yokluğa düşüyor ve ötekileştirildiği kendisine hissettirildiği bir sistemin içerisinde

Fatih Becer ¹

How to Cite This Article

Becer, F. (2023). "Antidemokratik Yönetim Tarzının Aile Üzerine Etkileri", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:8, Issue:47; pp:2342-2346 DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/ASRJOURNALS.68485>

Arrival: 21 January 2023
Published: 28 March 2023

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Dr., Bağımsız Araştırmacı, Türkiye

eşitsizce uygulamalara konu oluyorsa, bulunduğu ülkenin yönetimi adına da antidemokratik uygulamalara maruz kalıyor demektir. Bahse konu eşitsizlikler, bağımlı ve özgürlüğü elinden alınmış yaşamlar, adaletsiz ve kişisel hakların başkalarına devredildiği bir yokluğa düşüldüğünde, bu ortam da yaşamın mümkün olamayacağı gibi toplumsal çöküntü de kaçınılmaz hale gelir.

Toplumsal yozlaşmanın ve çöküntünün yansımalarının ilk olarak görüleceği merkez de ailedir. Nasıl ki antidemokratik uygulamalar devletler muvazenesinde bir ötekileşme ve ülke genelinde bir güvensizlik ve beraberinde her alanda bir kırılmayı netice veriyorsa, aynı zamanda toplumun çöküşüne de asıl sebep ve hızlandırıcı bir etkenin aile düzeninin bozulması olduğunda şüphe yoktur. Kısacası toplumsal yapının kilit noktasında olan aile yapısının da bu anlamda bozulmaması mümkün değildir. Birçok toplumda paradigma olarak demokrasi değerlerinin nirengi noktasına alındığı ve bu bağlamda başta hukuksal alan olmak üzere, eğitim, sosyal yaşantı, ekonomik ve nihayetinde siyaset zemini adına da yapısal ve işlevsel boyutta esas çark olan ailenin, antidemokratik uygulamalardan olumsuz anlamda etkilenmemesi de mümkün değildir (Özpolat, 2010: 8).

Bu çalışmamızda demokrasi değerlerinin önemine vurguyu daha çok antidemokratik uygulamaların neler olduğu ve bağlamındaki etkileşimleri adına da aile kurumu üzerinden incelenerek farkındalık oluşturulmaya çalışılacaktır. Demokrasi, antidemokratik uygulama tanımları ve aile kurumsallığının tanımı ile etkileşimleri, literatür taraması yapılarak deneyimlenmiş ve genel kabul görmüş değerler üzerinden ortaya konulmuştur.

Tanımlarıyla Demokrasi Ve Antidemokrasi

“Bir tanrılar ulusu olsaydı, demokrasi ile yönetilirdi. Böylesi olgun bir yönetim insanların harcı değil” (Rousseau, 2012: 64). Demokrasi olgusunun mahiyetini ve işleyişi ile ilgili özünün kavrandığı bir anlayışta sonuçlarının mükemmelliğinin bu kadar kısa ve öz olarak anlatımı ancak bu şekliyle olabilirdi. Burada her ne kadar teşbih yapılarak demokrasi değerlerinin işlevselliği anlatılmak istenilmişse de, mükemmelliği ancak ihtiva ettiği etik gerçekliklerle en üst seviyeye çıkarılabileceği anlaşılmaktadır. Bu yönüyle demokrasiyi kısaca; özünde erdemli olunması gerekli olan ölçülü, bilge ve toplumsal diğer ahlaki öğretilerin birarada olması zorunluluğunu ihtiva eden gerçeklik, halkın kendi kendisini yönetmesi gerekliliğinde mahfuzdur. Erdemli olunması gerçekliğinin bir neticesi de siyasal nitelikli kanunlara bağlılık ve nihayetinde vatan sevgisidir ki demokrasinin özünde yatan değerlerde işte bu gerçekliklere işaret eder. Eşit hak ve yetkilere sahip olunmadan, özgürlüğü hissetmeden, adalete olan güveni görmeden demokrasiden bahsedebilmek mümkün değildir (Gürkan, 1988: 22).

Demokrasi latince “demos (halk)” ve “kratos (hakimiyet)” köklerinden oluşan, en genel tabiriyle de halkın kendi kendisini idare etmesi şeklinde ifadesini bulmaktadır. Formülize edildiğinde demokrasi halkın kendi kendisini idare etmesi, toplumun kendi kendisini yönetmesi de ferdin hürriyetiyle eş anlamdadır denilebilir (Kaplan, 1994: 268). Demokrasi mahiyeti itibariyle bir ideoloji olmadığı gibi, belli bir topluluğun veya sosyal bir faaliyetin çarkını tamamlayan dışlıları da değildir. Demokrasi özünde bir yönetim sistemi veya sistem içerisindeki güçlerin dağılımıdır. Kısacası sistematik bir gerçekliktir. Sonu “krasi” ile biten bütün ifadeler Yunanca’da iktidar ve yönetim anlamlarına gelen “kratos” kelimesinden türetilmiş olmakla beraber, tüm siyasal yönetim örgütlerinin ötesinde ideolojik sınırları aşan bir küreselliğin adıdır (Heywood, 1997: 108). Demokrasi Zijderveld’ in yorumlarında kendisini şöyle bulur (Zijderveld, 1985: 148); Herkesin ortak payda da birleşebildiği, tek bir tanımı olmayan demokrasi anlayışı bir ara kategori olup, ne tam bir nizam ve ne de tam bir kusursuz organizasyondur. Esasında tek taraflı bir şiddet anlayışını tamamen reddeden, dinamizminden kaynaklı fikir birliği ile düzensizlik veya uyuşmazlık arasında tehlikeli bir yol üzerinde hareket eder. Çünkü, fikir birliğinde tam bir mutabakat ve kusursuz bir organizasyonda da baskı ve cebri bir şiddet kaçınılmazdır.

Demokratik bir yönetim; bireyden toplumsal yaşantı ve kamusal alandan siyaset zemini adına çok düzenli bir çarkın ana unsuruyken, antidemokratik uygulamaların doğmasına sebep ne olabilir? Bir diğer yönden bakılacak olursa, antidemokratik uygulamalar nelerdir ve neden bu türden uygulamalara ihtiyaç duyulur? Rousseau’ ya göre;

Yasaları yapanların onları yürütmesi iyi olmadığı gibi, halkın tümünün birden dikkatini kamu işlerinden çevirip özel işler üzerinde toplaması da iyi değildir. Özel çıkarların kamu işlerini etkilemesinden daha tehlikeli bir şey olamaz. Hükümetin yasaları kötüye kullanmasından gelecek kötülük, kişisel görüşlerin kaçınılmaz sonucu olarak yasacının ahlakça bozulması yanında hiç kalır. O zaman da devlet, özünden bozulduğu için hiçbir yenilik yapılamaz olur. Hükümeti hiçbir zaman kötüye kullanmayan bir halk, bağımsızlığını da kötüye kullanmaz. Kendini her zaman iyi yöneten bir halkın yönetilmeye gereksinimi yoktur (Rousseau, 2012: 62-63).

Yukarıda Rousseau’nun ifadelerinde saklı olan *antidemokratik* uygulamalara sebep esas unsurun hükümet yetkililerinin şahsi çıkarları olduğu açıkça görülmektedir. Daha önce de ifade edildiği gibi, demokrasi kavramı, içerdiği gerçeklikler boyutunda dinamik bir yapıya sahiptir ve birçok antidemokratik uygulamaya da konu olabilmektedir. Seçilmiş fakat sonrasında elde edilen gücü şahsi çıkarları adına kullanmaktan çekinmeyen yönetimler, yine seçilmişliklerinin arkasına sığınarak ve daha çok yasaları kendi menfaatlerine evirerek, geri

dönüşümü toplumlar adına çok zor ve telafisiz hukuksuzluklara da imza atarlar. İşte antidemokratik uygulamalar da bu zehirlenmeyle beraber gelen çıkar ilişkilerinin içerisinde bir kısır döngüye dönüşür. Bu bağlamda antidemokratik uygulamalara esas olan diktatöryal kişilik hakkında kısaca bilgi vermek yerinde olacaktır. Şöyle ki; kendisini en başta aile içerisinde gördüğü şiddet, ötekileştirme, kimliğinin farkına varamayacağı bir dışlanma ve baskı ile kendi olmanın çok ötesinde yıkıcı ve şiddet eğilimli bir kişilik yapısı neşet eder. Winnicott bu yapıdaki kişileri kendi kimliği olmayan insanlar olarak tanımlar. Kendisini keşfedemeyen ve empati yapma yetileri de gelişmemiş bu kişilikler de sağlıklı ve ham insanlar olarak tanımlanırlar. Kişinin yaratılışındaki sınırların dahi farkında değildir. İnsanın insan olmasından kaynaklı ne bir imgenin ne de bir duygunun gerçek sınırları hakkında farkındalıkları gelişmiştir. İnsan, bu tür kişiliklerde sadece bir biçimdir. Duyguları olmayan ve sadece şekilden ibaret bir meta gibidir. Winnicott' a göre ifade edilen bu antisosyal kişilik, kökenleri insanın iç dünyasındaki antidemokratik tavır ve davranışla özdeşdir. Bu tür insanlar, kendi kimliklerini geliştirme imkanı bulamadıklarından, aynı zamanda insani ve beraberinde toplumun ahlaki ve etik birlikteliğinden doğacak gelişimleri de mümkün olmaz. Neticeleri itibariyle de ilk fırsatlarında bu yapılarını antidemokratik uygulamalar adına kullanırlar (Winnicott, akt; Gruen, 2010: 39). Bu gerçekliğin bir diğer analizini de Ruth a Wallace (2012; 277), otoriter kişilikte ön yargılı ve aynı zamanda olağanın dışında olumsuz eğilimlerinin altında yatan gerçekliğin, ebeveyn ve çocuk ilişkisinde baskı ve cebri bir baş eğme ilişkisi olduğu, aile bireylerinin farklı fikir ve davranışlara karşı aşırı bir hoşgörüsüzlük ve kabulleneme gerçekliğinde saklı aile yapılarından geldiklerini ortaya koymaktadır. Kısacası; önyargı ve kuralsızlığın altında yatan esas gerçeklik psikolojiktir ve kişilik sınırlarının farkında olunmayan bir eylemle biraraya geldiğinde ise diktatöryal eğilimler baş göstermektedir.

Antidemokratik Yönetim Tarzı ve Eylemlerine Örnekler

Demokrasi değerlerinin işletildiği devlet yapısı, karşıt görüşlerin, farklı yaşam tarzları ve eylemlerin rahatça dolaşımında olabilmesi ve fakat ortaya konulmuş anayasaya karşı sorumluluk sahibi olunması zorunluluğudur. Devlet yapısı altında zıt görüş ve eylemlerin sınırlanmadan bu durumu sindirip çoğulcu yaşamı hayat kılan tek anlayış demokrasidir. Kısacası bu aykırılık devletin temelini oluşturur (Er, 2004: 3). İşte bu aykırılıkları sindirememenin belli sebepleri vardır. Devlet gücünü elinde tutan yöneticilerin antidemokratik hareketleri, tatminsiz bir ruhun doyumsuzluğuyla belli menfaat devşirmeleri ve aynı zamanda ideolojik yönelimlerinin dikte edilmesinin bir neticesidir. Kanun ve kuralların müsaade etmediği bir demokrasi anlayışında sonuçları itibariyle antidemokratik eylemler başak verir. Her ne kadar anayasayla korunan dinamik bir yapı var gibi gözükse de, her türlü özgürlükler yine demokrasi değerlerinin temelinde yatan adalet, eşitlik, özgürlük ve seçme/seçilme gibi realiteleri esas alan antidemokratik uygulamalara zemin hazırlamış olur. Gücü elinde tutanların kendi şahsi menfaatlerine hizmet eden bir zemin adına yapılan her eylem antidemokratik eylemlere örnek teşkil eder.

Demokrasi, siyasetin dışında kalan eğitim, kültür, sosyal faaliyetler, fikirsiz kuruluşlar vb. alanları devlet kontrolünün dışında tutar. Bu yönüyle de anayasayla koruma altına alır. Şayet anayasa gözetilmeyerek bu ayırım göz ardı edilirse, totaliter diktatörlük denilen ve ülkenin tüm yetkilerini bir veya birkaç kişilik gruplarda toplayarak otoriter ve bağımsız olarak denetime tabi tutulmayan bir tarz hakim olur (Er, 2004: 4).

Tanımlarıyla Aile ve Önemi

Aile ve önemini anlayabilmek, toplumsal yaşam içerisinde ailenin yerini bilmekten geçer. Örneğin aileyi temel toplumsal kurumlardan biri kabul eden sosyoloji şu şekilde tanımlanmaktadır; Sosyal hayatın, sosyal değişimin ve insanların sosyal davranışlarının nedenlerinin ve sonuçlarının bilimsel yollarla araştırılmasıdır. Sosyoloji, grupların, organizasyonların ve toplumların yapılarını araştırarak insanların bu yapılarıdaki etkileşimlerini inceler. Burada, insan davranışları sosyal olarak tanımlanmaktadır” (Bahar, 2009: 3) tanımında gizli öznenin aile olduğu aşikardır. Toplumsal araştırmalarda örneklem her zaman aile olagelmıştır. Bir başka ifadeyle aile, bireyin gözlerini ilk olarak açtığı sosyal yapı, ihtiyaçlarının sonsuzluğunun yanında aciziyetinin de sınırsız olduğu ve bağlamında ihtiyaçlarının karşılanabildiği zorunlu bir toplumsal yapı olarak da tanımlanabilmektedir (Bayer, 2013: 102). Güler ve Ulutak' a göre; evlenme bağıyla birbirine bağlanmış, aynı mekanda yaşayan, aynı geliri paylaşan, oynadıkları çeşitli roller çerçevesinde birbirlerine etki eden, içinde yaşadıkları toplumun kültürel yapısına uygun bir kültür yaratıp kuşaktan kuşağa sürdüren toplumsal bir birimdir” (Güler & Ulutak, 1992: 53) şeklinde de ifade edilmektedir. Üyelerinde karşıladığı gereksinim boyutuyla aile aşağıda işlevleriyle ele alınabilir:

*Eşlerin duygusal ve cinsel gereksinimlerine yanıt verir. Aile örgütü evlilik işbirliğinin kurulması ile işlerlik kazanır. Eşlerin etkileşim örüntüleri de öncelikle karşılıklı gereksinim ve doyum ile oluşur.

*Üyelerini ortak inançlar, amaçlar ve kurallarla birbirine bağlar.

*Çocukların fiziksel olarak korunması, bakılması, büyütülmesi ve eğitilmesine olanak hazırlar. Çocukların yaşlarına uygun gereksinimleri, ailenin yapı ve gelişen devinime göre işbirliği içinde ailede karşılanır (Güler & Ulutak, 1992: 53-54).

Toplumsal yapıda birey her ne kadar tek başına varlığını sürdürüyor gibi gözüksede, toplum içerisinde kendisine yer edinmek, varlığını kabul ettirmek ve bu yönüyle kendi kimliğini oluşturmak zorundadır. Fakat bu durum bir yabancılaşmayı da beraberinde getirir. Kısacası toplumsal yapının oluşan ruhuna göre hareket etmek, kendi tavır ve davranışlarından bir tavizi zorunlu kılar. Bu durum olağan bir süreçtir aslında. İşte oluşan bu toplumsal mutabakat, aynı zamanda çekirdeğinin aile olduğu bir anlayışın varlığını gösterir. Her ne kadar tek başına asıl etken ailedir diyemsek de, merkezi rol aldığında şüphe yoktur.

Toplumsal yapı içerisindeki silsilenin devlete kadar uzanan kurumsal zinciri içinde en sağlam ve sağlıklı olması gerekli yapı ailedir. Herşeyden önce ahlaki yapının şekillenmesi, duyguların harekete geçirilmesi ve temel eğitimlerin alındığı yer ailedir. Eğitim belki her yerde bir parça alınabilir fakat her eğitimin temeli aile ortamında atılır. Gazali' ye göre kişiliğin şekillenmesinde çevre ciddi bir aktördür. Farkındalık oluşmadan taklit yeteneği gelişen çocuklarda davranışlar alışkanlık kazanarak bulunduğu kabın şeklini alır. Aileyle başlayan kişiliğin şekillenmesi, toplumsal yapı içerisinde kendisini bulur ki bu gerçeklik topluma bakan yönüyle ailenin önemini ortaya koymaya tek başına yeter gibi gözükmemektedir Gazali, akt; Aydın, 2007: 6).

Aile kavramının geleneksel yapısını sürdürmesi ve gerekse de modern yaşamın getirdiği evrilmelerle birlikte, toplumsal yapı içerisinde önemini hiçbir dönem kaybetmediği anlaşılmaktadır. Her ne kadar geleneksel aile yapısında olumsuz manada gözükken fonksiyonel değişimler gözlemleniyor olsa da, her dönem aile bağlarına ve gereksinimlerine ihtiyacın bir o kadar arttığını söylemek mümkündür. Örneğin Türkiye' de toplumun geleneksel aile yapısının yanında, modern bir yapıya evrilen aile yapısıyla beraber bireyselleşen toplumsal gerçekliğin bir parçası haline geldiği görülmektedir. Bu manada toplumsal yapıda değişimler gözlemlenmekte ve yalnızlaşan, aynı zamanda çözüm mekanizmasını kendi içerisinde bulma çabasında olan bir topluluk türemiştir. Toplumsal değişimlerin merkezinde, yine değişimleriyle bir aile yapısı kendisini göstermektedir (Epik, Çiçek, & Altay, 2017: 55-56).

Devlet Ekseninde Anti Demokratik Yönetim Tarzının Aile Üzerindeki İz Düşümleri

Demokrasi anlayışının bir yönetim biçimi gibi değerlendirilmesine sebep unsur, siyasal sistemler içerisinde eğitim, hukuk ve siyaset gibi kurumların şekillenmesinde temel değer olmasından kaynaklıdır. Kısacası her bir fert, devlet yönetim tarzının etkisi altında eğitim görürken, hukuksal anlamda da koyulmuş kurallara göre hareket eder ve yönetimin siyasi tavrından doğrudan etkilenir. Bu yönüyle toplumun temel değeri olan aile, demokrasi gereksinimlerinin yerine getirildiği bir devlet yapısından direk olarak etkilenir (Özpolat, 2010: 10). Demokrasi anlayışının aile üzerinde yansımaları bu denli önemliken, antidemokratik bir yönetim anlayışının da birey ve bağlamında toplumda nasıl bir yoksunluğa sebebiyet vereceği şöyle anlaşılabilir; "Demokratik rejimin demokratik toplumu, demokratik toplumun demokratik aileyi, demokratik ailenin de demokratik bireyi/vatandaşı meydana getirdiği" (Özpolat, 2010: 10) bir yerde, devlet toplum ve devlet birey ilişkisinin ne kadar paralellik içerdiği görülmektedir.

Demokrasi, ihtiva ettiği değerler bağlamında her alanda toplumsal huzur ve refah adına bu kadar önemliken, yönetimi elinde tutan belli yapı ve kişilerin sadece şahsi menfaat ve ideolojik amaçlarına hizmet ettiği ve bu yönüyle de demokrasi değerlerinin askıya alındığı bir gerçeklikte, sadece belli bir kesim mutlu ve refah içinde olacaktır. Kuşkusuz dünyada bu tür antidemokratik yönetim tarzı ve temsilcilerinin sürdürülebilir olmayan hukuksuz ve demokrasi adı altındaki antidemokratik uygulamaları nedeniyle, kendilerinin birgün hesap vermesiyle sonuçlandığına dair yaşanmışlıklar bulunmaktadır. Öte yandan antidemokratik uygulamaların yol açtığı sorunlar da göz ardı edilemeyecek bir realitedir. İşte bu gerçeklikten en çok etkilenen toplumsal yapı da ailedir denilse yanlış olmaz.

Antidemokratik uygulamalar aileyi hangi konularda olumsuz etkiler? Aslında bu sorunun cevabı, birey ve toplumsal realite açısından her alanda etkiler. Etkilenimde esas olanın da, demokrasilerin ihtiva ettiği değerlerle alakalı olduğudur. Adaletin, eşitliğin, özgürlüğün, seçme ve seçilme hakkının ve bu değerlerin uzantısı olan ne kadar etkilenim varsa, hepsi de aile ve bağlamında bireyle birebir alakalıdır. İzah edilmeye çalışılan demokratik anlayış ve uygulamaları adına ne kadar getiri varsa, antidemokratik uygulamalarda bu getiri sadece belli bir topluluk adına geçerlidir. Toplumun geneli adına ise artan sosyal sorunlar, sosyal çatışma ve yeni sosyal çelişkileri beraberinde getirir.

Herşeyden önce askıya alınan adalet, kişilerin adaletinin tesisini netice verir ki bu durum yeni sosyal çelişkileri doğurur. Herkes kendi adaletini tesis etme çabasına girer. Hukukun askıya alındığı ortamlarda ekonomik kalkınmadan söz dahi edilemez. Adaletsizlik, iç ve dış ekonomi adına sadece korkuyu doğurur ve kendini savunamayacak hiçbir ekonomik yatırım ve girişimcilik de rahat olunamaz. Ekonomiye olan güvensizlik ve gelir eşitsizliği, işsizlik, fırsat eşitliğinin olmaması, alım gücünün düşmesi vb. birçok etkende her şeyden önce aileyi sarsar. Sarsılan aile de daha önce ifade edildiği gibi toplumun tam bir dejenerasyona uğramasını netice verir ki, dünyada özellikle azgelişmiş ülkelerin yanısıra antidemokratik bir şekilde yönetilen birçok ülkelerde bu süreçlerin örneklerine rastlamak olasıdır.

Bu anlamda örneğin; toplumsal yapılarda ve özellikle aile yapısındaki bozulmayı gösteren istatistik, boşanma oranlarında kendisini gösterir. Her geçen gün boşanma oranları ciddi şekilde artış göstermektedir. Ekonomik durum,

yeterli alınamayan ve verilemeyen eğitim, özenti ve beraberindeki yetersizlikler, ekonomik sıkıntılarla beraber gelen her bir ferdin çalışmak zorunda kalması ve bu yönüyle de değişen aile yapısı, aile yaşantısından umulan beklentinin karşılanamaması, kötü alışkanlıklara yönelim ve daha bir çok etken ayrı ayrı incelendiğinde, devlet yönetimindeki eksiklikler ve yetersizlikler karşımıza çıkmaktadır (Binay, 2018: 238). Devlet yönetimindeki yetersizliklerin ana kaynağının, yukarıda belirtildiği gibi antidemokratik uygulamaların bir yansıması niteliğinde olan eylemler olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Demokrasi kavramı her ne kadar dilde pelesenk haline gelmiş olsa bile, dinamik yapısı ve ihtiva ettiği değerler bağlamında aksiyonel bir vazgeçilmezliğin kendisi gibidir. Toplumsal yaşam standartlarının sağlanabilmesi ancak demokratik uygulamalarla mümkündür. Kısacası demokrasi; yaşamsal döngüyü düzenleyen, doğal yaşamın içerisinden çıkarılan olmazsa olmaz değerler bütünüdür. Demokratik yönetim ise bu değerlere saygıyı önceleyen, toplumsal huzur ve refahın sağlanabilmesi ve devamı adına kurallarını insan merkezli koyan, farklılıkları zenginlik kabul eden, kendi menfaatlerinden önce halkının menfaatlerini düşünen bir anlayışın yönetim mekanizması içinde öncelendiği bir yönetim tarzıdır.

Antidemokratik yönetim tarzının benimsenmesi her şeyden önce makamın şahsi bir menfaat veya ideolojik saiklerle öncelenmesi gerçeğinde saklıdır. Kısacası ortada amacından sapılmış bir realite vardır. Bu durum toplumsal yapıyı birebirde etkileyen ve etkilenimden en çok zarar gören aile yapısına işaret eder. Askıya alınan ama yine demokrasi mantığı içerisinde hareket edilen bu yöntem, toplumun her kesimini olumsuz etkileyene kadar sinsi bir hastalık gibi sarar ve adaletsizlik, eşitsizlik, özgürlükler, sosyo-ekonomik bozulmalar belli bir çıkmaza girene kadar da hissedilmez. Fakat zamanla neredeyse telafisi mümkün olmayan köklü sorunların oluşması ile sonuçlanır. Bu sorunların en büyüğünün de aile yapısında olduğunda şüphe yoktur.

Sonuç olarak denebilir ki, toplumsal barış ve huzurun sağlanmasında kilit rol ailedir. Aile mutlu ve hak ettiği yere konumlandırılmışsa, nesillerde bu duruşu hakkıyla temsil edebilirler. Bu manada devlet ve yetkilendirilen temsilcilerin bir numaralı görevi ve geliş amaçları da toplumla beraber merkezinde olan ailenin refahıdır. Bu gerçekleşmediği takdirde kendi menfaat ve ideolojilerini gaye edinen yöneticilerin antidemokratik uygulamalara yönelmeleri ve sonrasında toplumsal yapıyla beraber kendi sonlarının da hüsrana uğramaları içten bile değildir.

KAYNAKÇA

- Aydın, M. Z. (2007). Eğitimci Gözüyle Çocuğun Eğitiminde Ailenin Önemi. *Hanımefendi Dergisi*(4), 6-9.
- Bahar, H. İ. (2009). *Sosyoloji*. Ankara, USAK Yayınları.
- Bayer, A. (2013). Değişen Toplumsal Yapıda Aile. *Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 4(8), 101-129.
- Binay, M. (2018). Türkiye' de Boşanma Nedenlerinin Analizi ve Alternatif Uyuşmazlık Yöntemleri. *Ombudsman Akademik* (9), 237-267.
- Epik, M. T., Çiçek, Ö., & Altay, S. (2017). Bir Sosyal Politika Aracı Olarak Tarihsel Süreçte Ailenin Değişen/Değişmeyen Rollerini. *Sosyal Politikalar Çalışma Dergisi*, 17(38), 35-58.
- Er, İ. (2004). Demokrasi ve Antidemokratik Anlayışlar Çerçevesinde Osmanlı Yönetim Sistemi. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13(1), 1-15.
- Gruen, A. (2010). *Demokrasi Mücadelesi (Radikalizm, Şiddet Ve Terör)* (1. b.). İstanbul: Çitlembik Yayınları.
- Güler, D., & Ulutak, N. (1992). Aile Kavramının Tarihsel Gelişimi ve Türk Toplum Yaşantısında Aile. *Kurgu Dergisi*(11), 51-76.
- Gürkan, Ü. (1988). Montesquieu Ve Kanunların Ruhu (Hukuk Sosyolojisi Açısından Bir Değerlendirme). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9-31.
- Heywood, A. (1997). Demokrasi. *Liberal Düşünce*, 108-121.
- Kaplan, İ. (1994). Demokrasi-Hukuk-Otorite. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 49(3), 267-271.
- Özpolat, A. (2010). Ailede Demokratik Sosyalleşme. *Aile Ve Toplum Dergisi*, 5(20), 8.
- Rousseau, J.-J. (Nisan 2012). *Toplum Sözleşmesi* (9. b.). (V. Günyol, Çev.) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Wallace, R. A., & Wolf, A. (2012). *Çağdaş Sosyoloji Kuramları (Klasik Geleneğin İyileştirilmesi)*. (L. Elburuz, & M. R. Ayas, Çev.) Ankara: Doğu Batı Yayınları.
- Zijdeveld, A. C. (1985). *Soyut Toplum* (1. b.). (C. Cerit, Çev.) İstanbul: Pınar Yayınları.